Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (judecător: Valeriu Pădurari)
dosarul nr.3r-82/24 (nr.2-24066049-03-3r-04102024)

C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

27 noiembrie 2024 mun.Bălţi

Instanța compusă din:
Președintele completului, judecător Adriana Garbuz
Judecătorii Iulia Grosu și Natalia Costaș

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de SRL „Antcat" împotriva încheierii Judecătoriei Bălți, sediul central, din 13 septembrie 2024, prin care s-a declarat inadmisibilă spre examinare, în ordinea contenciosului administrativ, cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Antcat" către Biroul vamal Nord, Serviciul Vamal al RM, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

C O N S T A T Ă :

Poziția instanței de fond:

La 18 iunie 2024, SRL „Antcat" s-a adresat cu acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Biroul Vamal Nord, Serviciul Vamal, solicitând anularea:

- refuzului postului vamal Briceni, Biroul Vamal Nord, privind invalidarea declarației vamale electronice cu nr.116017405, manifestat prin comunicarea inspectorului vamal Lomacinschii Marina din 11.08.2023, actul de inspecție al inspectorului vamal Lomacinschii Marina din 11.08.2023;
- scrisoarea Biroului Vamal Nord nr.28/25-7392 din 16.08.2023 privind respingerea cererii SRL „Antcat" nr.20 din 15.08.2023 privind invalidarea declarației vamale menționate și activarea regimului de tranzit;
- scrisoarea Serviciului Vamal nr.28/04-1486 din 06.02.2024 privind rezultatele examinării plângerii SRL „Antcat" din 11.08.2023;
- scrisoarea Serviciului Vamal nr.28/11-5976 din 03.05.2024 privind respingerea contestației SRL „Antcat";
- încasarea despăgubirii în mărime de 700 dolari SUA, convertită în valută națională conform cursului BNM, la data încasării sumei.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 03.08.2023 SRL „Antcat" a depus declarația vamală electronica cu nr.116017405 la postul vamal Briceni al Biroului Vamal Nord pentru marfa (heder pentru floarea soarelui – 3 buc.) cu originea ucraineana de la compania LLC „Sunfloro Group", al cărei distribuitor oficial este reclamanta pe teritoriul Republicii Moldova.

În baza declarației vamale depuse de reclamantă inspectorul principal al postului vamal Briceni al Biroului Vamal Nord, Lomacinschii Marina, a emis decizia de clasificare a mărfurilor nr.10 din 04.08.2023, prin care a reclasificat codul mărfii vămuite din cel declarat în declarația vamală – 843359850 în codul 843390000, și în urma reclasificării mărfii s-a cerut achitarea sumelor TVA pentru devamarea mărfii importate.

Prin actul de inspecție din 09.08.2023, funcționarul postului vamal Briceni Lomacinschii Marina, a informat că declarantul nu a executat dispozițiile organului vamal (privind achitarea sumei TVA pentru devămuirea mărfii), și a solicitat ca reclamanta să înlăture neajunsurile depistate sau să plaseze mărfurile sub o altă destinație vamală.

Cu titlu de răspuns la actul de inspecție din 09.08.2023, reclamantul a depus în adresa organului vamal declarație de tranzit (nr.200 din 10.08.2023), precum și a trimis prin posta electronica cerere nr.017 (nr.de înregistrare 6687 din 10.08.2024) prin care a solicitat anularea declarației vamale nr.11601740 din 03.08.2023 , care a fost înlocuită cu declarația de tranzit nr.200 din 10.08.2023, pe motiv de lipsă a mijloacelor financiare pentru achitarea TVA impusă în urma reclasificării mărfii și necesitatea tranzitului la depozit vamal în mun.Chisinau, pe motivul lipsei depozitelor vamale în raza Biroului Vamal Nord, inclusiv în or.Balti.

În pofida cererii reclamantei nr.017 din 09.08.2023, inspectorul vamal din cadrul postului vamal Briceni Lomacinschii Marina, pe data de 11.08.2023, a emis actul de inspecție din 11.08.2023 prin care a reiterat cerința privind asigurarea sumelor necesare recalculate pe cont (aferente achitării TVA), pentru finalizarea operațiunii de import.

Tot la aceeași data, la 11.08.2023, brokerul vamal care a efectuat procedura de devamare în interesele reclamantei a primit de la inspectorul vamal din cadrul postului vamal Briceni Lomacinschii Marina, prin intermediul sistemului electronic, comunicare precum că solicitarea invalidării declarației vamale nr.11601740 din 03.08.2023 este respinsa în temeiul art.181/2 al.(1) Cod Vamal pe motiv că în opinia inspectorului vamal nu s-au dovedit condițiile legale pentru invalidarea declarației vamale.

Pentru a-și apăra drepturile, la data de 11.08.2023 SRL „Antcat” a depus la Serviciul Vamal o plângere privind soluționarea cazului privind reținerea camionului încărcat cu 3 hedere la postul vamal Briceni, și a declarat că nu este de acord cu acțiunile funcționarilor vamali din cadrul postului vamal Briceni.

Ulterior, la data 15.08.2023 SRL „Antcat”, a trimis în adresa organului vamal cererea nr.20 din 15.08.2023, prin care a reiterat solicitarea anulării declarației vamale nr.116017405 din 03.08.2023 și activarea tranzitului până la postul vamal Industrial cu scopul plasării mărfii la depozitul vamal. La aceasta cerere Biroul Vamal Nord nu a dat răspuns.

Reieșind din lipsa reacției adecvate din partea funcționarilor vamali și având reținută marfa, și mijlocul de transport la control vamal, în pofida depunerii cererii de invalidare a declarației de import din 03.08.2023 și prezentării declarației de tranzit din 10.08.2023, reclamanta a mai depus la Biroul Vamal Nord cerere repetată cu nr.21 din 16.08.2023 prin care a reiterat cerințele privind activarea declarației de tranzit către postul vamal Industrial pentru plasarea mărfii la depozit vamal autorizat, și a informat că

în cazul neîndeplinirii solicitărilor formulate va clasifica acțiunile colaboratorilor vamali conform art.327, 328, 329 Cod Penal, cu drept de apel în organele abilitate.

Ca rezultat, după declararea poziției categorice privind intențiile de a-și apăra drepturile prin depunerea plângerii în organele competente, Biroul Vamal Nord a emis scrisoarea nr.28/25-7434 din 16.08.2023 prin care a acceptat solicitarea privind invalidarea declarației vamale nr.116017405 din 03.08.2023 și posibilitatea depunerii declarației vamale de tranzit către postul vamal Industrial. Prin urmare, Biroul Vamal Nord de facto a recunoscut temeinicia cerințelor reclamantei SRL „Antcat" privitor la anularea declarației de import și activarea procedurii de tranzit pentru plasarea mărfii la depozit vamal, astfel, reținerea mărfii și a mijlocului de transport pe perioada 10.08.2023 – 16.08.2023 este culpabilă pârâtului Biroului Vamal Nord, și prejudiciile materiale suportate de reclamantă în această perioadă tot îi sunt imputabile pârâtului, iar aceste prejudicii au fost puse în discuție de către reclamantă la depunerea cererii nr.20 din 15.08.2023 și nr.21 din 16.08.2023.

În special, pentru perioada de 10.08.2023 – 16.08.2023, adică 7 zile calendaristice de staționare a mijlocului de transport, reclamanta a achitat transportatorului SRL „Angel Grup Company" în baza actului de constatare din 17.08.2023 și facturii fiscale nr.AAP9435683 din 17.08.2023 costul staționării de 700 $ (câte 100 $ pentru fiecare zi de staționare) în echivalentul valutei naționale conform cursului BNM. Între timp, prin scrisoarea nr.28/04-1486 din 06.02.2024 Serviciul Vamal al RM a dat răspuns la plângerea reclamantei din 11.08.2023, afirmând că nu s-a stabilit un suport probatoriu util și pertinent, care ar demonstra incontestabil faptul săvârșirii unei abateri disciplinare din partea funcționarilor vamali.

Nefiind de acord cu poziția din scrisoarea nr.28/04-1486 din 06.02.2024, reclamanta a depus contestație la Serviciul Vamal al RM și a formulat mai multe întrebări privitor la cazul din speță. Iar, la data 15.05.2024 reclamanta a primit cu titlu de răspuns scrisoarea Serviciului Vamal nr.28/11-5976 din 03.05.2024 prin care Serviciul Vamal a examinat contestația depusă, însă nu a dat răspunsuri concrete la întrebările formulate de reclamantă, respingând nemotivat contestația reclamantei.

Tot din scrisoarea Serviciului Vamal nr.28/11-5976 din 03.05.2024 rezultă că Biroul Vamal Nord a dat răspuns la cererea reclamantei nr.20 din 15.08.2023, și a respins-o prin scrisoarea nr.28/25-7392 din 16.08.2023 – însă această scrisoare nu a fost comunicată reclamantei. În orice caz, reclamanta a îndeplinit procedura prealabilă prevăzută de legislația în vigoare.

Respectiv, circumstanțele cazului denotă că funcționarii vamali au admis activitatea administrativă arbitrară, prin încălcarea premeditată a drepturilor reclamantei în cadrul procedurii administrative, în cadrul căreia autoritatea vamala a tergiversat fără un motiv obiectiv și legitim aprobarea acțiunii reclamantei legate de schimbarea regimului vamal și plasarea mărfii în regim vamal de tranzit în vederea plasării ulterioare a mărfii la depozit vamal. Reținerea nejustificată a procedurilor vamale a avut ca rezultat cauzarea de prejudicii materiale esențiale, care urmează a fi compensate de către pârât, ca parte vinovată de prejudicii apărute.

La data de 31.07.2027, reprezentantul pârâtului Biroul Vamal Nord, a depus referință pe marginea acțiunii, prin care a solicitat declararea ca inadmisibilă spre examinare în ordinea contenciosului administrativ a cererii de chemare în judecată formulată de SRL „Antcat”, ca temei fiind invocat atât nerespectarea procedurii prealabile obligatorii de către reclamant la contestarea actului administrativ și anume a actului de inspecție din 11.08.2023, cât și atribuirea actelor contestate: scrisoarea Biroului vamal Nord nr.28/25-7392 din 16.08.2023, scrisoarea Serviciului Vamal nr.28/04-1486 din 06.02.2024 și nr.28/11-5976 din 03.05.2024, la categoria operațiunilor administrative, dar nu ca acte administrative ce pot fi contestate în parte.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 13.09.2024, s-a admis cererea înaintată de reprezentantul pârâtului Biroului Vamal Nord, Ina Ivaschiv și s-a declarat inadmisibilă spre examinare în ordinea contenciosului administrativ cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Antcat” către Biroul vamal Nord, Serviciul Vamal al RM, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și anume: a refuzului postului vamal Briceni, Biroul Vamal Nord privind invalidarea declarației vamale electronice cu nr.116017405 manifestat prin comunicarea inspectorului vamal Lomacinschii Marina din 11.08.2023, actul de inspecție al inspectorului vamal Lomacinschii Marina din 11.08.2023; scrisorii Biroului Vamal Nord nr.28/25-7392 din 16.08.2023 privind respingerea cererii SRL „Antcat” nr.20 din 15.08.2023 privind invalidarea declarației vamale menționate și activarea regimului de tranzit; scrisorii Serviciului Vamal nr.28/04-1486 din 06.02.2024 privind rezultatele examinării plângerii SRL „Antcat” din 11.08.2023; scrisorii Serviciului Vamal nr.28/11-5976 din 03.05.2024 privind respingerea contestației SRL „Antcat”, precum și să fie încasată din contul Biroului Vamal Nord în beneficiul SRL „Antcat” suma despăgubirii de 700 USD în valută națională conform cursului oficial al BNM la data încasării sumei.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 27 septembrie 2024 (conform ștampilei aplicate pe plicul poștal f.d.183), SRL „Antcat” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii Judecătoriei Bălți, sediul central, din 13.09.2024, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Termenul de declarare a recursului:

Conform art.242 Codul administrativ, *recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.*

Instanța de recurs constată că, încheierea supusă recursului a fost emisă la 13.09.2024 (f.d.150), și expediată reclamantei la data de 26.09.2024, prin scrisoare cu aviz (f.d.171), iar la 27 septembrie 2024 (conform ștampilei aplicate pe plicul poștal

f.d.183), SRL „Antcat” a contestat-o cu recurs. Prin urmare, Colegiul Civil conchide că recursul este declarat în termenul stabilit de lege.

Argumentele părților:

În motivarea recursului, recurenta SRL „Antcat” și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării; totodată reiterând argumentele cererii de chemare în judecată. Suplimentar a menționat că, a contestat pe cale judiciară refuzul postului vamal Briceni, Biroul Vamal Nord privind invalidarea declarației vamale electronice cu nr.116017405 manifestat prin comunicarea inspectorului vamal Lomacinschi Marina din 11.08.2023 şi actul de inspecție al inspectorului vamal Lomacinschi Marina din 11.08.2023, şi în acest sens insistă asupra faptului că obiectul de contestare a fost stabilit corect, după cum urmează:

- inițierea procedurii de vămuire, pretinsa clasificare eronată a mărfii la import, dispozițiile organului vamal privind achitarea drepturilor de import nu se referă la fondul prezentei cauze, întrucât prin această acțiune s-a pus în discuție doar ilegalitatea refuzului organului vamal în finalizarea procedurii de import, prin invalidarea declarației vamale de import şi prin schimbarea destinației vamale din import în tranzit. În aşa caz constatările din actul de inspecție privitor la inițierea şi mersul procedurii vămuirii de import (începând cu 03.08.2023) nu au nici o atribuție la pretențiile formulate de reclamantă în acțiunea depusă, motiv din care nu există un motiv obiectiv pentru contestarea acestora în cadrul prezentei cauze;

- nu poate fi ignorat nici faptul precum că majoritatea comunicărilor ale inspectorului vamal nici nu conțin denumirea „act de inspecție”, nici elementele obligatorii prevăzute în pct.1 lit.v) al Metodologiei de prelucrare a declarației vamale în detaliu prin procedee informatice, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr.480-0 din 18 decembrie 2006, care prevede că un act de inspecție trebuie să cuprindă: următoarele date aferente fiecărei declarații vamale: denumire birou vamal, număr de înregistrare, data înregistrării, regim vamal, numărul fiecărui articol ce face obiectul declarației, rezultatele examinării - aceste elemente obligatorii lipsesc în aşa-numitele acte de inspecție ale organului vamal, care în mod evident nu corespund criteriilor legale de emitere şi nu pot constitui obiectele de contestare;

- dintr-un alt punct de vedere urmează de remarcat că, comunicarea inspectorului vamal postului vamal Briceni, Lomacinschii Marina, din 11.08.2023 cu următorul cuprins: „solicitarea invalidării DVE116017405 din 03.08.2023 la cererea din 10.08.2023 nu este acceptată în baza prevederilor art.181^2 al.(1) Cod Vamal” – nu face parte din niciun act de inspecție, nu a parvenit în formă de document electronic prin intermediul sistemului ASYCUDA, ci ca un mesaj simplu prin poșta electronică. Astfel, reieșind din faptul neexaminării printr-un act de inspecție a cererii privind schimbarea destinației vamale, actul de inspecție din 04.08.2023, care nu vizează chestiunea schimbării regimului vamal şi nu afectează acele drepturi încălcate care constituie obiect al litigiului în cauză – nu poate constitui obiectul acțiunii recurentului.

Referitor la respectarea procedurii prealabile privitor la contestarea refuzului în acceptarea cererii privind schimbarea destinației vamale în tranzit şi invalidarea

declarației de import a menționat că, eroarea instanței de fond privitor la obiectul contestării în cadrul prezentei proceduri şi constatarea eronată a faptului că trebuia să fie contestat actul de inspecție la declarația vamală din 04.08.2023, a avut ca urmare constatarea eronată a nerespectării procedurii prealabile. În procedura prealabilă recurentul a contestat la Serviciul Vamal acțiunile funcționarilor vamali.

În acest sens nu este clar de ce instanța de fond a ignorat faptul că refuzul din 11.08.2023 în invalidarea declarației vamale şi schimbarea destinației vamale în tranzit a fost contestat în aceeași zi cu cererea depusă de SRL „Antcat" din 11.08.2023 la Serviciul Vamal, examinată şi respinsă de Serviciul Vamal prin scrisoarea nr.28/04-1486 din 06.02.2024 – astfel, autoritatea ierarhic superioară față de emitentul actului contestat a verificat pe cale administrativă în modul efectiv legalitatea tuturor actelor şi acțiunilor prin care s-a emis refuzul contestat, fiind îndeplinit scopul procedurii prealabile. Mai mult, în textul încheierii contestate instanța de fond nici nu a motivat de ce nu s-a luat în vedere cererea din 11.08.2023 adresată la Serviciul Vamal al RM ca dovada efectuării procedurii prealabile. Prin această cerere SRL „Antcat" a declarat expres că nu este de acord cu acțiunile funcționarilor vamali, care rețineau mijlocul de transport încărcat la postul vamal Briceni, motive cu care recurentul nu este de acord. Deși această cerere nu este denumită expres ca o cerere prealabilă, are natura unei astfel de cereri în sensul art.164 al. (4) Codul Administrativ. Odată cu înaintarea cererii în apărarea sa, cum această cerere nu ar fi denumită, organul vamal avea obligație, conform legii (art.167-169 Cod Administrativ), să examineze actul depus în ordinea procedurii prealabile şi să supună controlului legalității actele şi acțiunile vizate – ceea ce şi a avut loc. În scrisorile Serviciului Vamal nr.28/04-1486 din 06.02.2024, nr.28/11-5976 din 03.05.2024, emise pe marginea plângerilor (contestațiilor) s-a explicat dreptul la adresare în instanța de judecată – ceea ce constituie dovada de îndeplinire a procedurii prealabile.

Deci, contrar opiniei instanței de fond, prin prisma cererii din 11.08.2023 adresate la Serviciul Vamal, dar şi având în vedere faptul că Serviciul Vamal a executat în mod efectiv controlul acțiunilor funcționarilor din cadrul Biroul Vamal Nord sub aspectul temeiurilor juridice pentru reținerea mijlocului de transport a recurentei, procedura prealabilă în cazul de față a fost îndeplinită, iar concluziile instanței de fond privind nerespectarea procedurii sunt vădit nefondate.

Referitor la contestarea scrisorilor Biroului Vamal Nord cu nr.28/25-7392 din 16.08.2023 şi ale Serviciului Vamal nr. 28/04-1486 din 06.02.2024, nr. 28/11-5976 din 03.05.2024 a menționat că, nu este de acord nici cu concluzia instanței de fond precum scrisorile Serviciului Vamal nr. 28/04-1486 din 06.02.2024, nr. 28/11-5976 din 03.05.2024 şi a Biroului Vamal Nord cu nr.28/25-7392 cad sub incidența operațiunilor administrative şi sunt inadmisibile spre contestare în procedura contenciosului administrativ. Fiecare din aceste scrisori a produs efectul juridic care nu permit de a fi calificate ca simple operațiuni administrative. În acest sens scrisorile Serviciului Vamal al RM nr.28/04-1486 din 06.02.2024 şi nr.28/11-5976 din 03.05.2024 au fost emise în ordinea procedurii prealabile la contestarea refuzului funcționarilor din cadrul postului Vamal Briceni al Biroului Vamal Nord cu privire la schimbarea destinației vamale şi invalidarea declarației vamale de import. Fiind privite sub acest aspect, scrisorile

Serviciului Vamal al RM nr.28/04-1486 din 06.02.2024 şi nr.28/11-5976 din 03.05.2024 reprezintă acte finale în procedura prealabilă efectuată, şi prin prisma Codului Administrativ sunt pasibile de contestare, fapt care rezultă din art.224 al.(1) lit.a) Cod Administrativ.

Cât privește scrisoarea Biroului Vamal Nord cu nr.28/25-7392 din 16.08.2023, care a devenit cunoscută recurentului abia la examinarea cererilor prealabile la Serviciul Vamal al RM, această scrisoare tot nu poate fi considerată o operațiune administrativă, întrucât prin aceasta s-a reconfirmat refuzul din 11.08.2023 al inspectorului Lomacinschii Marina de a accepta cererea recurentului privind invalidarea declarației de import şi schimbarea destinației vamale. În acest caz, efectul juridic al acestei scrisori constă în afectarea dreptului declarantului la schimbarea destinației vamale, şi prin aceasta finalizarea procedurii vamale privind importul bunurilor, iar prin caracterul său această scrisoare reprezintă continuitatea refuzului abuziv al inspectorului vamal Lomacinschii M. din 11.08.2023 privind invalidarea declarației de import. În așa caz, fără nicio îndoială instanța de fond a greșit esențial în calificarea scrisorii Biroului vamal Nord nr.28/25-7392 din 16.08.2023 ca fiind o operațiune administrativă care nu poate fi contestată – în realitate această scrisoare reprezintă un act administrativ distinct, care poate fi atacat în vederea restabilirii drepturilor încălcate ale recurentei.

Prin cele menționate mai sus consideră că încheierea instanței de fond reprezintă un act de îngrădire nejustificată a accesului liber la justiție, şi prin aceasta atinge dreptul la un proces judiciar echitabil garantat de art.6 §1 CEDO.

Comunicarea actelor:

La 09 octombrie 2024, Colegiul civil a notificat intimatul despre depunerea recursului, oferindu-i un termen până la 21.10.2024, pentru prezentarea referinței și probelor suplimentare (f.d.186).

La data de 21.10.2024, prin intermediul poștei electronice a Curții de Apel Bălți, intimatul Biroul vamal Nord, Serviciul Vamal al RM, a depus referință pe marginea recursului solicitând respingerea acestuia, cu menținerea soluției instanței de fond; totodată reiterând argumentele încheierii contestate.

Aprecierea instanței de recurs:

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți ajunge la concluzia de a admite cererea de recurs, de a anula încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 13.09.2024, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.c) Cod administrativ, *examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: c) anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere*.

În acest context, instanța de recurs constată din actele cauzei următoarea stare de fapt:

Potrivit cererii de chemare în judecată reclamanta susține că, la 03.08.2023 SRL „Antcat” a depus declarația vamală electronica nr.116017405 la postul vamal Briceni al

Biroului Vamal Nord, pentru marfa (heder pentru floarea soarelui – 3 buc.) cu originea ucraineana de la compania LLC „Sunfloro Group”, al cărei distribuitor oficial pe teritoriul Republicii Moldova este tot ea, (f.d.8).

Astfel, în baza declarației vamale depuse a fost emisă decizia de clasificare a mărfurilor nr.10 din 04.08.2023, prin care a fost reclasificat codul mărfii vămuite din cel declarat în declarația vamală – 843359850 în codul 843390000, și în urma reclasificării mărfii s-a cerut achitarea sumelor TVA pentru devamarea mărfii importate, (f.d.9).

Prin actul de inspecție din 09.08.2023 funcționarul postului vamal Briceni Lomacinschii Marina a informat declarantul că nu a executat dispozițiile organului vamal (privind achitarea sumei TVA pentru devămuirea mărfii), şi a solicitat ca SRL „Antcat” să înlăture neajunsurile depistate sau să plaseze mărfurile sub o altă destinație vamală, (f.d.10-10 verso).

Tot în cererea de chemare în judecată se invocă faptul că, la data de 09.08.2023 SRL „Antcat” a dat răspuns la actul de inspecție din 09.08.2023, prin care a informat organul vamal că a depus declarația de tranzit (nr.200 din 10.08.2023), precum și a trimis prin posta electronica cerere nr.017, prin care a solicitat anularea declarației vamale nr.11601740 din 03.08.2023, care a fost înlocuită cu declarația de tranzit nr.200 din 10.08.2023, pe motivul lipsei mijloacelor financiare pentru achitarea TVA impusă în urma reclasificării mărfii şi necesitatea tranzitului la depozit vamal în mun.Chisinau, pe motivul lipsei depozitelor vamale în raza Biroului Vamal Nord, inclusiv în or.Bălți, (f.d.11).

Drept urmare, inspectorul vamal din cadrul postului vamal Briceni, Lomacinschii Marina, a emis actul de inspecție din 11.08.2023 prin care a reiterat cerința privind asigurarea sumelor necesare recalculate pe cont (aferente achitării TVA), pentru finalizarea operațiunii de import, (f.d.15-15 verso).

Tot la aceeași dată, la 11.08.2023, brokerul vamal care a efectuat procedura de devamare în interesele SRL „Antcat” a primit de la inspectorul vamal din cadrul postului vamal Briceni Lomacinschii M. prin intermediul sistemului electronic comunicare precum că solicitarea invalidării declarației vamale nr.11601740 din 03.08.2023 este respinsă în temeiul art.181^2 al.(1) Cod Vamal, pe motiv că în opinia inspectorului vamal nu s-au dovedit condițiile legale pentru invalidarea declarației vamale, (f.d.16).

Ulterior, la 11.08.2023 SRL „Antcat” a depus la Serviciul Vamal o plângere privind soluționarea cazului privind reținerea camionului încărcat cu 3 hedere la postul vamal Briceni, și a declarat că nu este de acord cu acțiunile funcționarilor vamali din cadrul postului vamal Briceni, (f.d.17).

Iar, la 15.08.2023 SRL „Antcat” a trimis în adresa organului vamal cererea nr.20 din 15.08.2023 prin care a reiterat solicitarea anulării declarației vamale nr.116017405 din 03.08.2023 și activarea tranzitului până la postul vamal Industriala cu scopul plasării mărfii la depozitul vamal, (f.d.18), însă la aceasta cerere Biroul Vamal Nord nu a dat un careva răspuns.

La 16.08.2023, SRL „Antcat” s-a adresat cu cerere repetată nr.021 către organul vamal prin care a reiterat cerințele privind activarea declarației de tranzit către postul vamal Industriala pentru plasarea mărfii la depozit vamal autorizat, și a informat că în

cazul neîndeplinirii solicitărilor formulate va clasifica acțiunile colaboratorilor vamali conform art.327, 328, 329 Cod Penal, cu drept de apel în organele abilitate, (f.d.19).

Prin răspunsul nr.28/25-7434 din 16.08.2023 emis de Biroul Vamal Nord, ultimul a acceptat solicitarea privind invalidarea declarației vamale nr.1160 I 7405 din 03.08.2023 și posibilitatea depunerii declarației vamale de tranzit către postul vamal Industrial (2070) pentru plasarea mărfii în antreprepozitul vamal, cu condiția constituirii unei garanții conform prevederilor legislației în vigoare care să acopere obligațiile vamale care ar putea să apară, (f.d.20-21).

Iar, prin scrisoarea nr.28/04-1486 din 06.02.2024, Serviciul Vamal al RM a dat răspuns la plângerea SRL „Antcat" din 11.08.2023, afirmând ca nu s-a stabilit un suport probatoriu util și pertinent, care ar demonstra incontestabil faptul săvârșirii unei abateri disciplinare din partea funcționarilor vamali din cadrul postului vamal Briceni, (f.d.24).

Nefiind de acord cu poziția organului vamal expusă în scrisoarea nr.28/04-1486 din 06.02.2024, la data de 07.03.2024 SRL „Antcat" a depus contestație la Serviciul Vamal al RM, formulând în sensul dat mai multe întrebări privitor la cazul dat, (f.d.25).

Prin răspunsul Serviciului Vamal nr.28/11-5976 din 03.05.2024, s-a respins contestația SRL „Antcat", (f.d.26).

Reieșind din cele învederate supra, SRL „Antcat" la data de 18 iunie 2024, s-a adresat cu acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Biroul Vamal Nord, Serviciul Vamal, solicitând anularea refuzului postului vamal Briceni, Biroul Vamal Nord, privind invalidarea declarației vamale electronice cu nr.116017405, manifestat prin comunicarea inspectorului vamal Lomacinschii Marina din 11.08.2023, actul de inspecție al inspectorului vamal Lomacinschii Marina din 11.08.2023; scrisoarea Biroului Vamal Nord nr.28/25-7392 din 16.08.2023 privind respingerea cererii SRL „Antcat" nr.20 din 15.08.2023 privind invalidarea declarației vamale menționate și activarea regimului de tranzit; scrisoarea Serviciului Vamal nr.28/04-1486 din 06.02.2024 privind rezultatele examinării plângerii SRL „Antcat" din 11.08.2023; scrisoarea Serviciului Vamal nr.28/11-5976 din 03.05.2024 privind respingerea contestației SRL „Antcat"; încasarea despăgubirii în mărime de 700 dolari SUA, convertită în valută națională conform cursului BNM, la data încasării sumei, (f.d.3).

Ulterior, la data de 31.07.2027, reprezentantul pârâtului Biroul Vamal Nord, a depus referință pe marginea acțiunii, prin care a solicitat declararea ca inadmisibilă spre examinare în ordinea contenciosului administrativ cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Antcat", ca temei fiind invocat atât nerespectarea procedurii prealabile obligatorii de către reclamantă la contestarea actului administrativ și anume a actului de inspecție din 11.08.2023, cât și atribuirea actelor contestate, scrisoarea Biroului vamal Nord nr.28/25-7392 din 16.08.2023, scrisoarea Serviciului Vamal nr.28/04-1486 din 06.02.2024 și nr.28/11-5976 din 03.05.2024, la categoria operațiunilor administrative, dar nu ca acte administrative ce pot fi contestate în parte, (f.d.33).

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 13.09.2024, s-a admis cererea înaintată de reprezentantul pârâtului Biroului Vamal Nord, Ina Ivaschiv și s-a declarat inadmisibilă spre examinare în ordinea contenciosului administrativ cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Antcat" (f.d.150).

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, în termen legal, SRL „Antcat” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii Judecătoriei Bălți, sediul central, din 13.09.2024, cu remiterea cauzei în prima instanță pentru examinarea în fond (f.d.173-177).

În atare ordine de idei, Colegiul judiciar reiterează că, reclamanta în cererea de chemare în judecată solicită anularea:

- refuzului postului vamal Briceni, Biroul Vamal Nord, privind invalidarea declarației vamale electronice cu nr.116017405, manifestat prin comunicarea inspectorului vamal Lomacinschii Marina din 11.08.2023, **actul de inspecție din 11.08.2023**;

- scrisoarea Biroului Vamal Nord nr.28/25-7392 din 16.08.2023 privind respingerea cererii SRL „Antcat” nr.20 din 15.08.2023 privind invalidarea declarației vamale menționate și activarea regimului de tranzit;

- scrisoarea Serviciului Vamal nr.28/04-1486 din 06.02.2024 privind rezultatele examinării plângerii SRL „Antcat” din 11.08.2023;

- scrisoarea Serviciului Vamal nr.28/11-5976 din 03.05.2024 privind respingerea contestației SRL „Antcat”;

- încasarea despăgubirii în mărime de 700 dolari SUA, convertită în valută națională conform cursului BNM, la data încasării sumei.

În atare ordine de idei, Colegiul judiciar remarcă faptul că, instanța de fond în motivarea soluției sale deși face referire la decizia de clasificare a mărfurilor nr.10 din 04.08.2023 și la actul de inspecție la declarația vamală nr.1160 I 7405 din 03.08.2023, nu dă o apreciere corespunzătoare actului de inspecție din 11.08.2023, considerându-l ca o parte componentă a actului de inspecție întocmit la declarația vamală nr.1160I7405 din 03.08.2023.

Or, la data de 06.09.2023 declarația vamală nr.116017405 din 03.08.2023 a fost invalidată, adică anulată și reclamantul în cererea de chemare în judecată nici nu pretinde la anularea cărorva acte întocmite până la data de 11.08.2023.

Mai mult ca atât, în încheierea contestată instanța de fond face trimitere la nerespectarea căii prealabile de către SRL „Antcat” a actului de inspecție cunoscut de SRL „Antcat” la data de 09.08.2023, nefiind clar la care act de inspecție face trimitere instanța ca nefiind respectată procedura prevăzută de art.207 alin.2 lit.f) Cod administrativ, motiv din care Colegiul civil conclude că soluția instanței de fond privind declararea ca inadmisibilă spre examinare în ordinea contenciosului administrativ cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Antcat”, este una neîntemeiată, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator şi interpretarea eronată a normelor de drept material.

La caz, Colegiul judiciar reține faptul că, actul de inspecție din 11.08.2023, este un act administrativ individual, iar conform art.10 alin. (1) Cod administrativ, *actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.*

Iar art.5 Cod administrativ relevă că, *activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.*

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs reține că prima instanță nu a supus unei analize minuțioase şi nu a verificat toate circumstanțele cauzei, care, însă, necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru admiterea sau respingerea cererii de suspendare a executării actelor administrative.

Potrivit art.195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Or, articolul 239 CPC prevede că, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată. Iar, art.121 din CPC prevede că, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*

În aceste condiții este evident că instanța de fond, examinând speța, nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine circumstanțele importante întru soluționarea justă a cauzei, situație care duce la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date şi să verifice temeinicia şi legalitatea încheierii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Cu titlu subsidiar, Colegiul civil relevă că odată ce în încheierea contestată lipsește concluzia instanței de fond referitor la temeinicia actului de inspecție din 11.08.2023 (f.d.15-15 verso), care de fapt și se contestă în cauza respectivă, încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 13.09.2024, necesită a fi casată, cauza urmând a fi remisă spre judecare instanței de fond, la etapa examinării cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu prevederile art.243 alin.(1) lit.c) Cod administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți,

D E C I D E :

Se anulează încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 13.09.2024, prin care s-a declarat inadmisibilă spre examinare, în ordinea contenciosului administrativ, cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Antcat” către Biroul vamal Nord, Serviciul Vamal al RM, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, cu emiterea unei noi decizii prin care cauza se remite spre judecare Judecătoriei Bălți, sediul central, în același complet de judecată, la etapa soluționării cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecător: **Adriana Garbuz**

Judecătorii **Iulia Grosu**

Natalia Costaș